ὧρες πολλές, οἱ ἱππόται πολέμησαν σὰ λεοντόκαρδοι, μὰ στὸ τέλος νικήθηκαν.

Οἱ Σαρραζῖνοι ὥρμησαν τότε πρὸς τὸ στρατόπεδο, ὅπου ἦταν ἡ σκηνὴ τοῦ βασιλέως. Ἕνας μεγάλος θόρυβος ἀνήγγειλε ὅτι πλησίαζαν. Καὶ τότε οἱ τελευταῖοι ἱππόται, ποὺ εἶχαν μείνει δίπλα στὸν ἄρχοντο βασιλέα, βγῆκαν καβάλλα στ' ἄλογά τους γιὰ νὰ προστατεύσουν τὸν ἡγεμόνα τους. Νὰ πῶς διηγεῖται τὴ συνταρακτικὴ αὐτὴ σκηνὴ ὁ χρονικογράφος:

«Ὁ Γωτιὲ ντὲ Σαντιγιόν, χωρὶς περικεφαλαία, χωρὶς πανοπλία, μὲ τὸ ξίφος του μονάχα γυμνό στὸ χέρι, ἄφησε τὰ χαλινάρια τοῦ ἀλόγου του, βύθισε τὰ σπηρούνια του στὰ πλευρὰ τοῦ ζώου καὶ ὥρμησε ἐπάνω στοὺς ἀπίστους, βγάζοντας μιὰ τρομερὴ πολεμικὴ κραυγή!

»Τὴν ἴδια στιγμὴ ἐπετέθησαν καὶ οἱ ἄλλοι ἱππόται. Ἡ συμπλοκὴ ἦταν φρικτή, μὰ φρικτότερο ἦταν ἀκόμα τὸ κατακρεούργημα ποὺ ἀκολούθησε. Ὅλοι ὅσοι ἦσαν ἐκεῖ, ἔπεσαν νεκροί. Ὁ Γωτιὲ ντὲ Σαντιγιὸν ἔπεσε τελευταῖος, μὲ ὑψωμένο τὸ χέρι ποὺ κρατοῦσε τὸ ξίφος, μόλο ποὺ τὸ σῶμα του τὸ εἶχαν διαπεράσει ἡ σπαθιὲς καὶ τὰ κοντάρια.

»Τότε οἱ ἄπιστοι ὥρμησαν στὴ σκηνὴ τοῦ βασιλέως. Τὴν ἴδια στιγμὴ ὁ Λουδοβίκος ἔννοιωσε τὸ πολεμικό του θάρρος ἀνώτερο κι' ἀπὸ τὴν ἐξάντλησί του κι' ἀπὸ τὴ μαρτυρική του καρτερικότητα. Σηκώθηκε καὶ πῆρε στὸ χέρι του τὸ ξίφος. Μὰ ἀμέσως σχεδὸν ἔπεσε λιπόθυμος. Ὁ πρῶτος ποὺ μπῆκε καὶ ἔβαλε χέρι ἐπάνω του, ἦταν ἕνας εὐνοῦχος Ρεσήτ. Δεύτερος τὸν ἀκολούθησε ὁ ἐμίρης Σοιφεδδὶν Ἐ-

κανιρί. Κι' ἔτσι ὁ Λουδοβίκος αἰχμαλωτίστηκε...

»Τότε, χωρὶς σεβασμὸ γιὰ τὸ θάρρος του, γιὰ τὴν ἀδυναμία του, γιὰ τὴ μεγαλειότητα τοῦ μάρτυρος, τοῦ πέρασαν μιὰ βαρειὰ ἁλυσίδα στὰ πόδια καὶ τὸν μετέφεραν σ' ἕνα πλοῖο ποὺ ἦταν στὸ Νεῖλο, μαζὶ μὲ τοὺς ἄλλους αἰχμαλώτους, ἁλυσοδεμένους κι' αὐτούς, μέσα σὲ ἕναν ἐκκωφαντικὸ θόρυβο τυμπάνων καὶ σαλπίγγων, μὲ τὰ ὁποῖα οἱ ἄπιστοι γιόρταζαν τὸ θρίαμβο τοῦ Προφήτη τους.

»Τὴν ἄλλη μέρα ὁ αἰχμάλωτος ἔφτασε στὴ Μανσουρὰχ καὶ τὸν ὡδήγησαν στὸ σπίτι τοῦ Φακρεδδὶν - Μπὲν - Λοκμάν, ὅπου τὸν ἐμπιστεύθηκαν στὴ φύλαξι τοῦ εὐνούχου Σαχήμι.»

Στὸ ἐρχόμενο φύλλο μας θὰ διηγηθοῦμε τὰ μαρτύρια, στὰ ὁποῖα οἱ Σαρραζῖνοι ὑπέβαλαν τὸ σταυροφόρο βασιλέα Λουδοβίκο τὸν Εὐσεβῆ.

ΠΑΛΗΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Η ΜΕΓΑΛΟΨΥΧΙΑ ΤΟΥ ΜΑΥΡΟΥ

Ἐδῶ καὶ πολλὰ χρόνια κάποιος Ἰσπανὸς ἱππότης μάλλωσε μιὰ μέρα μ' ἕναν ἐπιφανὴ μαῦρο κι' ἀπάνω στὸ θυμό του τὸν ἐσκότωσε. Καταδιωκόμενος λοιπὸν ἀπὸ τὴν ἀστυνομία, ἄρχισε νὰ τρέχη στοὺς δρόμους. Ἔξαφνα, καθὼς ἔτρεχε, εἶδε ἕναν κῆπο μπροστά του καὶ πήδησε μέσα γιὰ νὰ γλυτώσῃ.

Ἐκείνη τὴν ὥρα ἔτυχε νὰ βρίσκεται στὸν κῆπο ὁ ἰδιοκτήτης του, ὁ ὁποῖος ἦταν μαῦρος. Ὁ Ἰσπανός, μόλις τὸν εἶδε, ἔπεσε στὰ πόδια του, τοῦ διηγήθηκε σύντομα τί εἶχε συμβῆ καὶ μὲ δάκρυα στὰ μάτια τὸν παρακάλεσε νὰ τὸν κρύψῃ.

Ὁ μαῦρος, ἀκούοντας τὴ διήγησί του, συγκινήθηκε κι' ἀνέλαβε νὰ προστατεύσῃ τὸν ἄγνωστο. Τὸν ὡδήγησε λοιπὸν σὲ κάποιο ξεχωριστὸ περίπτερο τοῦ κήπου καὶ τὸν ἄφησε ἐκεῖ, ἀφοῦ προηγουμένως τοῦ ὑποσχέθηκε ὅτι θὰ πήγαινε τὸ βράδυ νὰ τὸν ἰδῇ καὶ νὰ τὸν διευκολύνῃ νὰ φύγῃ.

Σὲ λίγο ὅμως ὁ μαῦρος εἶδε νὰ τοῦ φέρνουν τὸ γιό του σκοτωμένο, λέγοντάς του ὅτι ὁ φονιὰς εἶχε δραπετεύσει. Τοῦ περιέγραψαν ἐν τούτοις λεπτομερῶς τὰ χαρακτηριστικά του κι' ἀπ' αὐτὰ ὁ μαῦρος βεβαιώθηκε ὅτι ὁ δολοφόνος ἦταν ὁ Ἰσπανὸς ποὺ εἶχε κρύψει ὁ ἴδιος.

Τότε, χωρὶς νὰ ἀνακοινώσῃ σὲ κανένα τίποτε, ἀποσύρθηκε στὸ ἰδιαίτερο δωμάτιό του κι' ἔμεινε ἐκεῖ σκεπτικὸς ὡς τὰ μεσάνυχτα. Ὕστερα, παίρνοντας μὲ μιᾶς ἀπόφασι, κατέβηκε στὸν κῆπο, ἄνοιξε τὴν πόρτα τοῦ περιπτέρου καὶ πλησιάζοντας τὸν ἀνάτοπτο ἱππότη τοῦ εἶπε:

— Ὁ ἄνθρωπος ποὺ σκότωσες ἦταν ὁ μονογενής μου. Ἔπρεπε νὰ σὲ τιμωρήσω σκληρὰ γιὰ τὸ ἔγκλημά σου, ἀλλὰ ἐπειδὴ ἐδέχθηκα νὰ σὲ φιλοξενήσω καὶ ἀνέλαβα νὰ σὲ προστατεύσω, δὲν θέλω νὰ παραβῶ τὴν ὑποσχεσί μου...

Ἔπειτα ὡδήγησε τὸν ξένο του στὸ σταῦλο κι' ἀφοῦ τοῦ ἔδωσε τὸ καλύτερο μουλάρι του, τοῦ εἶπε:

— Κάνε φτερὰ καὶ φύγε ὅσο σὲ κρύβει τὸ σκοτάδι. Τὰ χέρια σου ἔχουν βαφῆ μ' ἀνθρώπινο αἷμα. ὁ Θεὸς ὅμως εἶνε δίκαιος καὶ θὰ σὲ τιμωρήσῃ ὅπως σοῦ ἀξίζει...

Ὁ Ἰσπανὸς τὸν ἀποχαιρέτησε κι' ἔγινε ἄφαντος μέσα στὴ νύχτα, μὲ τὴν καρδιὰ πλημμυρισμένη ἀπὸ εὐγνωμοσύνη πρὸς τὸ σωτῆρα του.

ΑΡΧΑΙΑ ΕΙΔΥΛΛΙΑ

ΦΥΛΛΙΣ ΚΑΙ ΧΛΟΗ

ΤΟΥ GESSNER

ΦΥΛΛΙΣ. — Τὶς τελευταῖες ἡμέρες σὲ βλέπω νὰ βαστᾶς πάντα αὐτὸ τὸ καλάθι στὰ χέρια σου, Χλόη...

ΧΛΟΗ. — Ναί, Φυλλίς. Αὐτὸ τὸ καλάθι τὸ βαστῶ πάντα στὸ χέρι μου καὶ δὲν θὰ τὸδινα σ' ἄλλον οὔτε γιὰ ἕνα ὁλάκερο κοπάδι.

ΦΥΛΛΙΣ. — Καὶ γιατί, Χλόη, δίνεις τόση μεγάλη ἀξία σ' αὐτὸ τὸ καλάθι; Θέλεις νὰ τὸ μαντέψω μόνη μου; Θέλεις; Μά... γιατί, γιατί κοκκίνισες ἔτσι;...

ΧΛΟΗ. — Πῶς! Κοκκίνισα;...

ΦΥΛΛΙΣ. — Ναί, τὸ πρόσωπό σου ἔγινε τριανταφυλλί, σὰν νὰ τὸ φώτιζαν ἡ στερνὲς ἀχτίδες τοῦ ἡλιογέρμιτος...

ΧΛΟΗ. — Λοιπόν, Φυλλίς, θὰ σοῦ πῶ ὅλη τὴν ἀλήθεια. Τὸ καλάθι αὐτὸ ποὺ βλέπεις, μοῦ τὸπλεξε καὶ μοῦ τὸ χάρισε ὁ Ἀμύντας, τ' ὡμορφότερο βοσκόπουλο τοῦ κάμπου. Κύτταξε ἐδῶ νὰ ἰδῆς μὲ πόση τέχνη, μὲ πόση χάρι σμίγουνε στὸν πάτο τὰ πράσινα φύλλα καὶ τὰ κόκκινα λουλούδια. Αὐτὸ τὸ καλάθι μοῦ φαίνεται πολύτιμο, κι' ὅπου πάω τὸ βαστῶ πάντα στὸ χέρι μου. Τὰ λουλούδια, ὅταν τὰ βάνω μέσα σ' αὐτό, παίρνουν γλυκύτερη μυρωδιὰ κι' ἔχουν ὡραιότερη ὄψι. Τὰ φρούτα, ὅταν τὰ βγάζω ἀπ' τὸ καλάθι αὐτὸ καὶ τὰ φέρνω στὰ χείλη μου, γεμίζουν τὸ στόμα μου μὲ μιὰ γεῦσι γλυκεια καὶ ζαχαρένια. Ἄχ, Φυλλίς, δὲν μπορῶ νὰ βασταχτῶ, θὰ σοῦ τὰ πῶ ὅλα... Νἄξερες πόσες φορὲς τὸ φίλησα αὐτὸ τὸ καλάθι!... Ὤ, δίχως ἄλλο ὁ Ἀμύντας εἶνε τὸ πιὸ ἄξιο καὶ τὸ πιὸ ὄμορφο βοσκόπουλο...

ΦΥΛΛΙΣ. — Ἔτυχε νὰ τὸν ἰδῶ τότε ποὺ τὸπλεκε. Ὤ, ν' ἄκουγες τί λόγια ἔλεγε σ' αὐτὸ τὸ καλάθι... Ἀλλὰ κι' ὁ Ἄλεξις, ὁ δικός μου ὁ βοσκός, δὲν εἶνε λιγώτερο ὡραῖος... Ἤθελα νἄσουνα πουθενὰ καὶ ν' ἀφουγκραζόσουν τὸ τραγοῦδι του... Θέλεις νὰ σοῦ εἰπῶ τὸ τραγοῦδι ποὺ μ' ἔμαθε χτές;...

ΧΛΟΗ. — Μὰ γιὰ πές μου, Φυλλίς, τί ἔλεγε ὁ Ἀμύντας στὸ καλάθι μου;

ΦΥΛΛΙΣ. — Θὰ σοῦ πῶ ἀμέσως. Προτήτερα ὅμως πρέπει ν' ἀκούσῃς τὸ τραγοῦδι τοῦ ἀγαπημένου μου.

ΧΛΟΗ. — Εἶνε μεγάλο;

ΦΥΛΛΙΣ. — Ἄ, μπᾶ! Ἄκουσέ το... *(Τραγουδεῖ).*

Ἀχ! πῶς μέσα στὰ στήθη μου χοροπηδᾶ ἡ καρδιά μου
ὅταν σὲ βλέπω μὲ γλυκὸ χαμόγελο μπροστά μου,
Φυλλίς, ὠϊμέ, ὠϊμέ!

Ὅταν μαζέψῃ ὁ θεριστὴς τὸ τελευταῖο δεμάτι
καὶ γιὰ τὴν ἀποθήκη του κινήσῃ τὴ γεμάτη,
δὲν χαίρεται ἀπὸ μὲ

περσότερο ὅταν στὸ φτωχό καλύβι μου γυρίσω,
ἀφοῦ μὲ φλόγα περισσὴ στὰ χείλη σὲ φιλήσω,
ἀγιάτρευτε καϋμέ!

ΧΛΟΗ. — Ἄ, αὐτὸ τὸ τραγοῦδι μοῦ ἀρέσει πολύ... Ἀλλὰ τί ἔλεγε ὁ Ἀμύντας, Φυλλίς, γιὰ τὸ καλάθι μου;

ΦΥΛΛΙΣ. — Ὅταν τὸ θυμοῦμαι, μὲ πιάνουν πάντοτε τὰ γέλια. Καθόταν κάτω ἀπὸ τὶς ἄλυσφαιρές, ἐκεῖ στὴν ἄκρη τῆς λίμνης, κι' ἐνῶ τὰ δάχτυλά του πλέκανε τὰ πράσινα κλαδιά...

ΧΛΟΗ. — Μὰ γιατί σταματᾶς τὴ διήγησί σου;

ΦΥΛΛΙΣ, *(ἐξακολουθῶντας πάντα νὰ γελᾷ).* — Ἐνῶ λοιπὸν ἔπλεκε, μιλοῦσε στὸ καλάθι κι' ἔλεγε: —«Καλό μου καλάθι, ξέρεις τί θὰ σὲ κάνω ὅταν σ' ἀποτελειώσω; Θὰ σὲ δώσω στὴ Χλόη, στὴν ὄμορφη Χλόη, ποὺ χαμογελάει μὲ τόση χάρι καὶ ξετρελλαίνει τοὺς βοσκούς. Χτὲς ποὺ βγῆκα μὲ τὸ κοπάδι, αὐτὴ πήγαινε μπρὸς μὲ τὸ διχό της. Ὅταν ἐπέρασα ἀπὸ κοντά της, γύρισε τὸ κεφάλι της καὶ μοῦ εἶπε: —«Καλημέρα, Ἀμύντα!». Καὶ χαμογελοῦσε τόσο γλυκά, τόσο γλυκά, ποὺ ἡ καρδιά μου χτυποῦσε δυνατὰ καὶ δὲν ἔλεγε νὰ πάψῃ. Κι' ἐσεῖς χλωρὰ κλαδιά μου, ἀφῆστε νὰ σᾶς λυγίσω χωρὶς ἀντίστασι καὶ μὴ σπάτε ὅταν σᾶς πλέκω τόνα μὲ τἄλλο. Δὲν ξέρετε πῶς ἀπὸ αὔριο θὰ βρίσκεστε στὸ πλευρὸ τῆς Χλόης, τῆς ὠμορφότερης βοσκοπούλας; Ὤ, πόσο ἤθελα νὰ τ' ἀγαπιοῦσε ἡ Χλόη αὐτὸ τὸ καλάθι, νὰ μὴν ἐχωριζόταν ἀπὸ κοντά του, νὰ τὸ βαστοῦσε πάντα στὸ χέρι της!...». Ἔτσι μιλοῦσε ὁ Ἀμύντας, κι' ὅταν τ' ἀποτελείωσε πήδησε ἄξαφνα ὁλόρθος κι' ἄρχισε νὰ χοροπηδᾶ ποὺ τόχε καταφέρει τόσο ὡραία...

ΧΛΟΗ. — Ἐγὼ φεύγω τώρα. Ξέρω πῶς τὸ κοπάδι του βρίσκεται πίσω ἀπὸ κείνη τὴ ραχοῦλα. Θὰ περάσω ἀπὸ κοντά του καὶ θὰ τοῦ πῶ: — «Ἀμύντα, δὲς ἐδῶ... Τὸ καλάθι σου τόχω πάντα στὸ χέρι μου, ἀγαπημένε μου». Κι' ὕστερα...

ΦΥΛΛΙΣ. — Κι' ὕστερα;

ΧΛΟΗ. — Κι' ὕστερα θὰ τὸν φιλήσω στὸ στόμα. Θὰ τοῦ σκάσω ἕνα φιλὶ ποὺ θὰ ἠχήσῃ σὰν κελάδημα πουλιῶν, σὰν πάφλασμα ποταμοῦ, σὰν βροντὴ τ' οὐρανοῦ, σ' ὅλα γύρω τὰ λαγκάδια... Χαῖρε, Φυλλίς, χαῖρε!...

ΓΚΕΣΣΝΕΡ